

na dela in to, kar izdelajo dečki-pletarji, knjigoveziti, da se prodajo in izkupiček posveti človekoljubnim namenom. V tej smeri hvala bogu, učiteljstvo že jako predno deluje treba je raztresa ude zbrati, delo napeljati v skupno strugo ter jo poglobiti. — To je teorija! In praksa? Lansko leto je neki učitelji na lastne stroške, z lastnim orodjem in materialom, ki si ga je kupil iz lastnega žena otvoril na neki meščanski šoli rokotvorni tečaj za 24 učencev. Dečki so oblali, stružili, delali predmete iz lepenke in vezali knjige. Učitelji ni za ta izvenšolski pouk zahteval nikake nagrade — vendar pa je šolska oblast zahtevala takojšnjo ukinitve tega tečaja češ, da ni kritiča. Informirala se ni niti toliko, da bi izvedela, da ta tečaj ne bi stal uprave niti vinjarja. Tako se delo napeljuje v skupno strugo ter se poglablja. (Opozarjam na omenjeni članek, ki ga priobčujemo tudi v Uč. Tovarišu; obžalujemo pa, da je upravni birokratizem in formalizem pričel tudi pri nas ubijati razmahi učiteljevega dela in ubija učiteljstvu voljo do dela. Reorganizacija šolstva v smislu delovne šole zahteva tudi na vodilnih mestih prakse, ki bo kreplila voljo in veselje učiteljstva za novo smer, ne pa, da jo v kali ubija z raznimi paragrafi in pedantičnimi formalnostmi. Idealizem zahteva svobode in upoštevanja tujega individua, ki ima delo vršiti!)

— Upokojence, učiteljice ženskih ročnih del, otroške vrtnarice in z učitelji poročene učiteljice opozarjam na poročila, ki jih prinašamo v današnjih številki v rubriki »Iz Poverjeništva UJU« in na poročilo se ožrega sveta.

— Iz uprave Istov. Vse ne organizirane naročnice »Učiteljskega Tovariša« opozarjam, da poravnajo polletno naročnino za leto 1923. prve dni februarja, sicer bomo primorani jim ustaviti nadaljnje pošiljanje lista.

— Z učitelji poročene učiteljice vabimo, na si naročče »Zvonček«, ker jim zamenja v smislu sklene ožrega sveta ni več mogoča. Odpade jim itak v smislu sklepa ožrega sveta naročitev »Uč. Tov.« in »Popotnik«, kar znaša 60 Din. zatorej si lahko naročče »Zvonček«, katerega naročnina znaša četrletno le 5 Din.

— Vsem naročnikom, ki so naročnino na dolgu že za l. 1921. ali celo že od prejšnjih let, smo list ustavili, naročnino pa bomo iztrirali. Kdor se ne mara naročiti, naj vrne prvo številko. Drugo številko bomo poslali samo naročnikom in onim, ki so noravnali stari dolg. Nekateri šolski voditelji, učitelji in učiteljice, ki naročajo list skupaj za vso solo ali za posamezne razrede na šoli izvrše naročilo iako nejasno, ker ne sporoča, kateri učenci se naročijo nanovo, kateri so že starci naročniki, kateri starci naročniki naj še dobivajo list. Kateri naj se črtajo. Zato se bo pri razpoljalitvi I. številke zgodila marsikatera napaka: nekateri učenci ne bodo dobili naročenega lista, nekateri bodo dobili po 2 izvoda. Prosimo, da se naj sporoči takoj vsaka napaka in ne šele čez mesec dni ali čez pol leta. — Upravnštvo »Zvončka«.

— † Štefan Ferluga. Na Općinah p. Trstu je umrl v 63. letu starosti tovariš Štefan Ferluga, šolski ravnatelj, bivši dolgoletni predsednik »Tržaškega učiteljskega društva«, deželnji poslanec in tržaški mestni svetovalec. Štefan Ferluga je bil tudi v naši organizaciji odličen član, ki je na neštetih zborovanjih povzdignil svoj glas v podkrepljenje stanovske zavesti. Bil je tudi priljčni poet. Vse svoje življenje je pa nosvetil narodni in kulturni prostori našega naroda v Trstu in okolici. Bil je velik idealist in kremenit značaj. V družbenem življenju je bil zelo dovitpen, povsem resen in agilen pa v stanovskem krogu na društvenih zborovanjih, na katerih je spremeno posegal v razprave s svojo odločno besedo. Njegov pseudonim je bil »Agul Ref.«, objenočno čitano: Ferluga. Užival je veliko zaupanje pri ljudstvu, zato ga je izvolilo za deželnega poslanca in mestnega svetovalca. Ob grobu se je poslovil od zaslужnega narodnega borca pol. vod. primorskih Slovencev dr. Wilfan. Na poslednji poti ga je spremilo ogromno število naroda. Bodi mu ohranjen tudi med nami časten spomin!

— Pozor! Na enorazrednici na Jezru pri Preserju je izpraznjena služba učitelja - voditelja z naturalnim stanovanjem. — Reflektanti naj se zglose ali vlože prošnje na okr. šol. svet ljubljanske okolice. Nastop s 1. februarjem. Moški prisilci imajo prednost.

— Tovariši — lovci! Tvornica učil in šolskih potrebskih v Ljubljani potrebuje v svrhu svojega obrata razne ustreljene niti in živali, ki bi bile primerne za ga-

cenje. V ta namen se naprošajo vsi tovariši-lovci, naši nam o prilikah pošiljajo take eksemplare. **Stroške in poštnino povrnemo.** Na delo tedaj; procvit naših gospodarskih podjetij je korist celotne naše organizacije, ker se čisti dobček od nih udorablja izključno za organizacijo in narodno-kulturne namene!

Nove knjige in druge publikacije.

—kpl Četvre studije i portreti, Ante Petrović. U izdanju Hrvatske Knjižare u Splitu. Cena 30 Din. Str. 238. (Glej oceno!)

—kpl »Grobovi«. Trilogija M. Foscola H. Pinđemontia. — Prof. A. Sasso. Leonova tiskarna Split. Cena 10 Din. Zal. Josip Miličić, Maribor, Ruška cesta 45.

—kpl Dr. Dolenc: Sadašnji položaj kazenskopravnog zakonodavstva. Cena 10 Din. Zal. Žil Kleintmayer in Bamberg v Ljubljani.

—kpl Knjige Goriške Matice. Goriška Matice je izdala za l. 1923. »Koledar«, III. zvezek »Zabavne knjižnice«; Zlata srca, hrvatske povesti — prevzel A. Gradnik in »Sirahe bukve«. Knjige je dobili v »Matični knjigarni« na Kongresnem trgu v Ljubljani.

—kpl »Jadranska Straža«, službeno ilustrovano glasilo »Jadranska Straža«, centralne v Splitu. Posamezna štev. 8 Din. Naroča se v Matični knjigarni v Ljubljani. Kongresni trg.

—kpl Nove muzikalije. Pevski zbor »Učiteljske zvezze« v Julijski Krajini je izdal sedem pesmi za mešane in moške zbrane pod naslovom »Prvi plameni«. Zbirko je uredil Srečko Kumar, naslovno stran je napravil lesorez A. Černigoj. — O delu še izpovedorimo.

—kpl »Zvonček« izhaja v mesečnih zvezkih ter stane vse leto 20 Din. pol leta 10 Din. četrtek leta 5 Din. Posamezne številke 2 Din. Na naročila brez istodobno vposlane naročnine se ne oziramo. Naroča se v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6. Rokop se je pošiljati na naslov: Uredništvo »Zvončka« v Ljubljani.

—kpl Ivan Matičič: Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka. S 25 slikami. Vsi, ki ste bili na galiski, soški, tirolski, piavski fronti vam bo knjiga dragocen spomin. Pisatelj pravi sam v posvetilu: »Posvečeno bratom trpinom, katerih trpljenje je bilo brezmejno, katerih križeva pot je bila brezkončna. Bratom trpinom, ki so se zgrndili, brezjedno izkravali, ki trohne v neblagoslovljeni zemlji, pozabljeni, neslavni — — — Posvečeno zasužnjenim bratom, katerih zemlja je s krovjo oskropljena, s kostimi poseljena — — — Zasužnjenim bratom, katerih domovi so gledali grozo, strahote, ki so jim izkljuvale oči, iz katerih strme le še strahovit... Zasužnjenim bratom, ki jih je doletelo brezmejno gorja in trpljenje, katerih krki se trga iz črne noči preko razteptane, razdolbene grude, se zajeda v mozek in odmeva, udarja v nemo temo — — — Zasužnjenim bratom, ki niso še nikdar uživali svobode, ki so padli iz mraka v temo, paljenici iz prokletstva v prokletstvo — — — Zasužnjenim bratom, katerih jok se čuje preko razšrenih grobov, se spaia s polnočnim ječanjem duhov, ki nimajo pokopa — — — Zasužnjenim bratom, katerih krik ječi iz noči trdega robstva — — — Zasužnjenim bratom, ki škrtajo v stisnjene zobe kletev kravne osvete — — —

—k Sadašnji položaj kazenskopravnog zakonodavstva kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca. Napisao dr. Metod Dolenc, profesor univerzitete v Ljubljani. Vsebina brošure je sledeča: I. Od prevara do Vidovdanskog Ustava. Počeci drž. SHS. — postopek kaznenopravnih zakoni u različitim pokrajinama — proširenje glave IX i X. srbi. k. z. — rad oko naredaba od nužde — izglasanje Ustava. — II. Posle Vidovdanskog Ustava. Norme Ustava za preinacene naredbe in njihovo usankjenje — kaznenopravne norme Ustava — inicijativno zakonodavstvo. — III. Novi načrt. Projekat za kaznenopravni zakonik — za postupnik u kriminalnih stvarima — za zakon v štampi — o poroti. — IV. Kritične primedbe. Pogreške kaznenopravnog zakonodavstva u materialnem i formalnem pogledu — pomoč odozgo i odozgo. — Zanimivo je slediti izvajanje dr. Dolanca, ker nam kažejo razvoj urejevanja pravnega razmerja v naši državi. Značilno je, da bi se njegova izvajanja v kazenskopravni ureditvi države dala prenesti na vsega zakonodajca. Kritika je ista. Tudi v prosvetni zakonodaji vladata danes kaos, ki zahteva mnine rešitve. Knjiga je lahko umiliva tudi za lajka.

—k Jadranska straža je službeno ilustrovano glasilo društva Jadranska Straža s centralo v Splitu in podružnicami po vsej državi. Namen organizacije je vzbuditi v narodu zanimanje za našo vojno mornarico in za pomorsko trgovino. Prva številka ima sledečo vsebino: Sylvie Alfrevič: Prva Reč. — Nikola Stanković: Naš standard na Jadranu (feliton). —vn.: Historijat Jadranske Straže — Krsna slava mornarice. — Naša ratna mornarica. — Naša trgovska mornarica. —vn.: Mornarička sedmica. — Iz našeg pomorskog života. — Iz života naših ogrankar. — Za gradnjo kraljevske jahte. — Grb, zastava i znakovi. — lim.: Iz najbliže povijesti naše mlaude mornarice. — Društvene vesti. — Obavesti i poruke. — F. Ivanševič: Ribar stražar na Jadranu. — Historički dokument. — Naša silke. — Razne vijesti. — † Glauko Prebana. — Imenik članov. — Doprinosi od početka delovanja društva. — List je tiskan v velikem formatu na močnem, satiriranem papirju in obsegajo 36 strani s 25 slikami. Ker list služi načelnil propagandi za našo morje, ga toplo priporočamo.

—k Knjige Goriške Matice. Goriška Matice vri svojo kulturno misijo v neodrešenem ozemlju, zato tudi s tega vidika in edino s tega stala. Če morimo njen delo. Pripisujemo ji važnost posebno z ozirom na narodni moment na neodrešenem ozemlju. Publikacije za leto 1923. obsegajo tri knjige, in sicer: »Koledar«, »Zabavno knjižnico« in »Sirahe bukve«. Uredil je dr. A. Pavlica, Risbe izdelal A. Bucik. Tiskala Narodna tiskarna v Gorici. Koledar obsega poleg nabožne tudi zelo mnogo narodne vsebine. V ospredju je karitativno in narodno — prosvetno delo in to je dovolj za nas, da delo priporočamo. Če vzdržimo nacionalni moment, najšibko potem s pomočjo kakršnihkoli sredstev in na kateri podlagi budi v neodrešenem domovini, služimo in pomagamo s tem zgodovini, da izvravna krivici, ki se nam je učinila. Ohraniti narodne običaje in olbrati svetost do vsega kar je narodno na tem ozemlju, se nam zdi, da je prva točka tudi letosnjega »Koledarja«. To nam izpričujejo tudi številne slike nacionalnih prvakov in spomenikov na tem ozemlju, ki jih komentirajo in izpolnjujejo primerni spisi. Koledar je pridejan podrobnejšim Julijskim Krajinam. — Zabavna knjižnica obsega hrvatske povesti, pod naslovom »Zlata srca«, ki jih je poslovenil Alojzij Gradnik. Manj zanimanja bodo sigurno našodi naše »Sirahe bukve«. Kdor se zanima za borbo naših neodrešenih bratov, naj ne zabi podpreti Goriško Matico s tem, da si knjige naroči za se in za knjižnice.

udata pjeva himnu ljubavi krvi svoje krvi. — V sedmih poglavijih, na 32 straneh govori o Ksaver Mesku, slovenski pripovedjač in temu sledi »Jurij Carić, pripovedjač v malo manjšem obsegu, pri obeh z bijografiskim in bibliografskim dodatkom. — Posebno zanimivo poglavje tvori oddelek »Naše pjesničke antologije«. Sprva razvija pojmom v razvoju antologij v svetovni literaturi. V drugem delu govori o antologijah Srbov, Hrvatov in Slovencev: Ant. pjesn. hrv. i srb. — narodnoga i umjetnoga, šest Avg. Senoa (1873 in 1876), Hrv. antologija — umjetno pjesničtvoto striljega i novljivega doba, Hugo Badalić (1892), Antologija srp. lirike, Bog. Popović (1911), Antologija dubrovačke lirike, Milan Rešetar (1894), Piesnički zbornik, Jovan Maksimović (1900), Našu pjesmu — antologiju lir. i srp. pjesništva, Jos. Milaković (1905), Cvijeće slovenskega pjesništva, dr. Fr. Illešič (1906). Stoleti slov. lirike — od Vodnika do moderne, Cvetko Golar (1920), Ant. novije srp. lirike, Bog. Popović (1911), Antologija srp. lirike od Branka do danas, Voj. Ilie (1920), poleg tega omenja tudi manjša dela. — Delo zaključuje z Dinko Šimunovićem, ki nam ga predoči podrobno. — k.

—k Srpski Književni Glasnik, Nova serija, knj. VIII. br. 2 od 16. l. 1923. ima sledeći sadržaj: Do poslednjeg dana, odломak iz romana od St. V. Zivadinovića, Orlič, drama (6. čin) I. od E. Rostana, Kajmakčalan, pesma od M. Korolije, Unučad guslara, pesma od D. Andelovića, Mojki dani, pesma od D. Maksimovića. Iz talijanske lirike, Sokrat (I.) od R. Atanasića, koja je imetnička vrednost crnacke plastike? (II.) od B. Popovića, Beleške o kritici od M. Cara, iz starejših književnosti, Sitišni prilozi, Naučni pregled, Pozorišni pregled, Politički pregled, Ocene i prikazi.

—k Na krvavih poljanah, Ivan Matičič.

Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka. S 25 slikami. Vsi, ki ste bili na galiski, soški, tirolski, piavski fronti vam bo knjiga dragocen spomin. Pisatelj pravi sam v posvetilu: »Posvečeno bratom trpinom, katerih trpljenje je bilo brezmejno, katerih križeva pot je bila brezkončna. Bratom trpinom, ki so se zgrndili, brezjedno izkravali, ki trohne v neblagoslovljeni zemlji, pozabljeni, neslavni — — — Posvečeno zasužnjenim bratom, katerih zemlja je s krovjo oskropljena, s kostimi poseljena — — — Zasužnjenim bratom, katerih domovi so gledali grozo, strahote, ki so jim izkljuvale oči, iz katerih strme le še strahovit... Zasužnjenim bratom, ki niso še nikdar uživali svobode, ki so padli iz mraka v temo, paljenici iz prokletstva v prokletstvo — — — Zasužnjenim bratom, katerih jok se čuje preko razšrenih grobov, se spaia s polnočnim ječanjem duhov, ki nimajo pokopa — — — Zasužnjenim bratom, katerih krik ječi iz noči trdega robstva — — — Zasužnjenim bratom, ki škrtajo v stisnjene zobe kletev kravne osvete — — —

—k Sadašnji položaj kazenskopravnog zakonodavstva kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca. Napisao dr. Metod Dolenc, profesor univerzitete v Ljubljani. Vsebina brošure je sledeča: I. Od prevara do Vidovdanskog Ustava. Norme Ustava za preinacene naredbe i njihovo usankjenje — kaznenopravne norme Ustava — inicijativno zakonodavstvo. — III. Novi načrt. Projekat za kaznenopravni zakonik — za postupnik u kriminalnih stvarima — za zakon v štampi — o poroti. — IV. Kritične primedbe. Pogreške kaznenopravnog zakonodavstva u materialnem i formalnem pogledu — pomoč odozgo i odozgo. — Zanimivo je slediti izvajanje dr. Dolanca, ker nam kažejo razvoj urejevanja pravnega razmerja v naši državi. Značilno je, da bi se njegova izvajanja v kazenskopravni ureditvi države dala prenesti na vsega zakonodajca. Kritika je ista. Tudi v prosvetni zakonodaji vladata danes kaos, ki zahteva mnine rešitve. Knjiga je lahko umiliva tudi za lajka.

—k Jadranska straža je službeno ilustrovano glasilo društva Jadranska Straža s centralo v Splitu in podružnicami po vsej državi. Namen organizacije je vzbuditi v narodu zanimanje za našo vojno mornarico in za pomorsko trgovino. Prva številka ima sledečo vsebino: Sylvie Alfrevič: Prva Reč. — Nikola Stanković: Naš standard na Jadranu (feliton). —vn.: Historijat Jadranske Straže — Krsna slava mornarice. — Naša ratna mornarica. — Naša trgovska mornarica. —vn.: Mornarička sedmica. — Iz našeg pomorskog života. — Iz života naših ogrankar. — Za gradnju kraljevske jahte. — Grb, zastava i znakovi. — lim.: Iz najbliže povijesti naše mlaude mornarice. — Društvene vesti. — Obavesti i poruke. — F. Ivanševič: Ribar stražar na Jadranu. — Historički dokument. — Naša silke. — Razne vijesti. — † Glauko Prebana. — Imenik članov. — Doprinosi od početka delovanja društva. — List je tiskan v velikem formatu na močnem, satiriranem papirju in obsegajo 36 strani s 25 slikami. Ker list služi načelnil propagandi za našo morje, ga toplo priporočamo.

—k Knjige Goriške Matice. Goriška Matice vri svojo kulturno misijo v neodrešenem ozemlju, zato tudi s tega vidika in edino s tega stala. Če morimo njen delo. Pripisujemo ji važnost posebno z ozirom na narodni moment na neodrešenem ozemlju. Publikacije za leto 1923. obsegajo tri knjige, in sicer: »Koledar«, »Zabavno knjižnico« in »S